

Dusa Gábor felvétele

TÓTH ÁGNES VERONIKA

Pimasz és üdítő

■ KARC ■

Szabó Réka *Karc* című darabja szórakoztató, könnyed látélet mindennapjainkról, a kívülállás igen kellemes, magabiztos és védett pozíciójából. Jóleső pimaszság, abszurd humor és naivitás jellemzi. Kedveltem a *Karcot*, annak ellenére, hogy csöppet sem tartom karcosnak: nem hatol túl mélyre, és az igazán kellemetlen kérdéseket elkerüli.

Leginkább azért kedveltem a darabot, mert Szabó Réka nekiállt „szétrobbantani” a testet: önállósult emberi testrészek és egy kirakati baba művétagjai parádéznek koreográfiában szokatlanul groteszk mozgásötletekkel; kedveltem, mert Petri Lukács Ádám írta a szövegeket (végre nem kell feszengeni a táncszínpadokon többnyire jellemző kínos nyelvi dilettantizmus miatt, hanem felszabadultan röhöghetünk a pontos, abszurdba hajló, cseppet rögeszmés monológokon és félreértés-láncolatokon); kedveltem, mert Márkos Albert komponálta a játékos-ironikus zenét; és azért is, mert nagyon jól sikerült a szereplőválogatás – Jarovinszkij Vera, Réti Anna, Szász Dániel, Kövesdi László, Gőz István alkotják a csapatot –, az utóbbi két szereplő például isteni kakukktójás a táncosok között!

De az az igazság, hogy sokkal jobban érdekel a darab egy-egy részlete, mint a kissé didaktikus háttérzsolam, amelyet már ezerszer láttunk, hallottunk: jaj, de szörnyű a fogyasztói társadalom, szép lassan elbutulunk, neurotikusak leszünk, és teljesen elmagányosodunk stb. Ezt a hangulatot mostanában ezerszer hitelesebben kapta el Gergye Krisztián *Kínos!* című koreográfiájában, amely – nem véletlenül – összehasonlíthatatlanul durvább, miközben játékoságát egy pillanatig sem veszti el.

Azok a szimbolikus tárgyak, amelyeket a *Karcban* látunk (próbababa, nejlonzacskó, WC-papír), már nagyon elcsépeltek, és többnyire a megszokott módon szerepelnek, csak néha-néha gazdagodnak többletjelentéssel: a WC-papír szennylapul és szemellenző is

Gőz István, Réti Anna, Szász Dániel és Kövesdi László

szolgál a kollektív elhülyülést jelképezve, a próbababa persze tökéletes Barbie-nő, de nagyon szellemes Gőz István jelenete a két műanyag végtaggal, ahogy tévés jogaguruként derékszögbe tör a formás babalábakat; a nejlonzacskó érdekesebb sablonos vásárlásszimbólumnál, mert amikor az egyik szereplő zacskóba bújtatott lábbal átcaplat a színen, kénytelen vagyok a cipő nélküli hajléktalanokra gondolni.

Van még egy fontos tárgy, egy ablakkeret, amelyben a zagva „tévétörzvételek” zajlanak, és amely azt a bombabiztos egyéni védekezőrendszert mutatja, amelyhez képest a Kínai Nagy Fal smafu. Szép jelenet, amelynek során szerelmespár karjai nyúlnak át ezen az idétlen kereten, de hiába pottyán le róluk a pajzs, a férfi gyávaságból rövidesen visszaveszi.

Sorjáznak a félreértések, az öngazoló, együgyű ismétlések, a képtelen monológok. Szász Dániel kissé autisztikus ámokfutót hoz, csendesén zötyög a buszon az utasok között, majd lövöldöz egy sort. Kövesdi László kenetteljes hangon őrzöngve gyözködi társát, hogy éljen olyan harmóniában, mint ő, de társa is ugyanerről kívánja meggyözni őt (ez a jelenet Keszég László – jelen esetben a „problémafelvető” – egy régebbi előadására rimel, ahol a szereplők együtt üvöltöttek: „Mi mind ugyanazt akarjuk!”).

De arról, ami a *Karcban* igazán egyedi, még nem esett elég szó, ez pedig a testek elemekre való szétzilálása, szétforgácsolása, elidegenítése: ebben nagyszerűt alkotott a koreográfus és csapata. A testrészek önállósulnak a *Karcban*, az emberi és a műanyag végtagok adott esetben felcserélhetőkké válnak, ebben rejlik például a „láb-szépítő jogasor” humora, vagy a tragikomikus kézfogásé, melynek során az erősebbik fél egy műanyag kézfejet ránt magával.

A darab leghatásosabb jelenete az, melyben két férfi locsogását Jarovinszkij Vera és Réti Anna gesztikulálja végig, méghozzá kézzel-lábbal, ölükben ülve, rájuk fonódva, nem személyként, hanem felnagyított jelként: tempót, ritmust, sőt dallamot adva az értelmetlen vitának. Rég láttam ilyen eredeti ötletet a test manipulálására, szétesett-ségére, a beszéd értelmetlenségének és rejtett agresszivitásának felfedésére. Az ilyen pillanatokban van a *Karc* ereje.

SZABÓ RÉKA: KARC (MU Színház)

ZENE: Márkos Albert. **FÉNY ÉS KELLÉKEK:** Szirtes Attila. **SZÖVEG:** Petri Lukács Ádám.

SZEREPLŐK: Gőz István, Jarovinszkij Vera, Kövesdi László, Réti Anna, Szász Dániel. **Problémafelvető:** Keszég László.